במאי הא מיפלגי תנא המא סבר תלתא הראי

כתיבי חד לגופיה דניבעי פתח אהל מועד

וחד להכשיר צדדין וחד לפסול צידי צדדין

. וצפון לא איצטריך קרא ור' אליעזר סבר חד

לגופיה דניבעי פתח אהל מועד וחד להכשיר

צפון וחד להכשיר צדדין וצידי צדדין לא

איצטריך קרא מאי שנא הכא דכתיב פתח

אהל מועד ומאי שנא התם דכתיב לפני אהל

מועד קמ"לא כדרב יהודה אמר שמואל יידאמר

רב יהודה אמר שמואל משלמים ששחמן

קודם שיפתחו דלתות ההיכל פסולין שנאמר

ושחטו פתח אהל מועד בזמן שהוא פתוח

ולא בזמן שהוא נעול איתמר נמי אמר מר

עוקבא בר חמא אמר רבי יוסי ברבי חנינא

שלמים ששחמן קודם שיפתחו דלתות ההיכל

פסולין שנאמר ושחמו פתח אהל מועד בזמן

שפתח ההיכל פתוח ולא בזמן שהוא נעול

במערבא מתני הכי אמר רב יעקב בר אחא

אמר רב אשי שלמים ששחמן קודם שיפתחו

דלתות ההיכל פסולים יובמשכן קודם

שיעמידו לוים את המשכן ולאחר שיפרקו

לוים את המשכן פסולים פשיטא ימוגף כנעול

דמי וילון מאי א"ר זירא יהוא עצמו אין

נעשה אלא כפתח 🏻 פתוח גובהה מאי ת"ש

דתניא מר' יוםי בר' יהודה אומר שני פשפשין

היו בבית החליפות וגובהן שמנה כדי להכשיר את העזרה כולה לאכילת קדשי

קדשים ולשחימת קדשים קלים מאי לאו

ראיכא קמייהו שמונה לא דגבהו נינהו

שמונה מיתיבי סיכל השערים שהיו שם גובהן

עשרים אמה ורוחבן עשר אמה פשפשין

שאני והאיכא צדדין יו דמעייל להו בקרן

זוית אחורי בית הכפורת מאי תא שמע דאמר

נה אבג מיי' פרק ה מהלכות מעה"ק הלכה ה: גט ד מיי' פ"ה מהלכות בית הבחירה הלכה ה:

מוסף רש"י

שלמים ששחטן. שחרית קודס פתיחת דלתות ההיכל פסולין (ערובין ב.) בבית החליפות. שהיו בהן כ"ד חלונות חלון לכל משמר, ששם גומים סכינים של משמר, ששם גומים סכינים של קודש, וסכין קרוי חילוף בלשון ערבי (יומא לו.) שני פשפשין. פשפש פתח קטן שהיה גבית החליפות פתוח להיכל מג] ושנים יאוניפות פתוח האכנ בבן ישנים היו אחד בלפון ואחד בדרום כדי להכשיר את כל העזרה לשחיטת קדשים קלים שנהיה קורין בכל הרוחות ושחטו פתח אוהל מועד וגם לול קטן היה פתוח לבית הכפורת (גיטין נד:): לול. ארובה שבעלייה היורדת לבית קרי לול

שימה מקובצת וחד לפסול צידי צדרין. פ"ה דס"ד דמדפתח אהל מועד לאו דוקא כו' עד לפני^{בל}! [ונראה דאלטרין לפני] אהל מועד לומר דלידי לדרין . דהיינו בית החליפות פסולים אם לא לטיים לכם משפשון דאם לאו קרא היו להם פשפשין דאם לאו קרא דהכא הייתי אומר דהוא כשר אפילו בלא פשפשין, לכך צריך קרא לפסול לידי לדדין, ולכך קאמר בסמוך דלריך פשפשיו להכשיר לידי לדדיו דהיינו בשפשק משכשת פירי לדיק השים בית החליפות, דאין [לומר] דלידי לדדין דהכא דפסליט להו לאו היינו בית החליפות אלא לשכות [ד]א״כ למה לי קרא להכי תיפוק ליה משום דאמרינן בשמעתין (דף ני.) דלשכות לא קדישי, אבל לידי (כאן יש הגהה כו קר שי, מכל ליי (כתן ש שבשט בגליון הכת"י ונראה דשייכא הכא) [לידי לדדין קרוי לכל מה שכנגד כותל (פתח) בית המקדש מב" רוחומיו, ולדדיו נהרא כל מה שאינו כנגד חלל הפתח דהיינו כל רוחב החלר כו"ן השפנת משיים כל מחוב החובו כן (ע"כ הגהה) היינו כל מה שאינו כנגד הפתח דהיינו כל רוחב החובר שלפני אהל מועד למזרח. והא דפריך לקמן והם איכא לדדין גבי בית החליפות אין הפירוש כי הכא דהא הכל מכשיכינן בלדין בלל פחח הכל מכשיכינן בלדין בלל פחח דקרן זויח משום [דמיקרי] לפני אהל מועד, אלא הוי פי דלקתן כמו לידי לדדין דפלל הרי של אל לא יהיה בו פשפש ולכך מלריך לקמן לפחוח בקרן זויח, והא דקרי ליה לדדין היינו משום דפי תחילה אחורי הבליטה של עדיפת אולם על ההיכל דהיו שם פשפשין להכשיר העזרה, ולהכי בעי על זידי בליטה והא איכא נדדין אויר שבין כותל האולם לכותל העזרה ם ולנפון שהעורה עודפת על מועדן, ומשני דפתח בקרן זוית של אולם מקלת הפתח פונה ללפון ומהלתו למערב דהיינו בית החליפות למערב וכן לדרום מקלמ פונה למערב ומקלמ לדרום (תוםי אחרות): ולא בזמן שהוא נעול. וא"מ מיפוק ליה דנשחטו קודם התמיד של שחר ואמרינן (פסחים נח:) מנין שלא יהא יונות יק (פפחים מה) מפן שנו הדב להעולם דבר קום מחיד של דהר ח"ל העולה [עולה ראשונה]. וי"ל דהיינו לחצוה אבל פסול ליכא ב" הוא עצמו בו". פ"י הוילון אינו נעשה אלא כפחת פתוח, כפתח בכ״ף, כך פי׳ הקונטרס הוא עלמו דינו כפחח פחוח. וחימה היח שנתו לינו כפלם פעות, ומיתה דמנין לו זה הלא על זה היה שואל [ועוד דהל"ל הרי הוא כפתח פתוח] באן לכן נ"ל (דה"פ) [דה"ג] אינו נעשה אלא בפתח בבית כלותר עיקר הוילון ללורך פתיחת הפתח נתקן להיות שם בשעת שחיטה נתקן נהיות שם בשעת שחיטה לצניעות משום דאו הפתח לריך להיות פתוח, דאילו לאחר שחיטה אינה לריכה לוילון דנגפו הדלחות (מחור מהר"פ זצ"ל): גובהה מאי. מימה ייון למכשירינן כל העורה א"כ גם מיוך ממכשירינן כל העורה א"כ גם מורחו של המובח בשר, ואמאי והלא מפסיק גובהו של מובח בין שחיטה לפתח או אחל מורח בין שחיטה לפתח או אחל מורח בין שחיטה לפתח. מזבח אינו מפסיק כיון דללורך . מרבנות הוא ולוחוו חהר"ף: תוד"ד קל כטמ או (מון וווי פין ובהיכל שני פשפשין בו' (בסה"ד) ובהיכל יכול ללחת דרך פתח הגדול לעולם. ככ"ל, ונ"ב וו"ל תוס' אחרות, ובהיכל יכול לראות עד הפתח ומהאי טעמא

פריך התם כהן גדול ביוה"כ יוכית

שלמים ששחמן קודם פתיחת ההיכל. מפורש נפ״ק דעירונין (דף ב.) ובפ' התכלת (מנחות דף מט:)ל): הוא עצמו אין נעשה אלא כפתח כהו פתוח. שהוילון משמשת כו עשוי ללניעות בעלמה שלה יסתכלו בהיכל בשעת שחיטה דהי משום להחר שחיטה הרי יכולין לסגור הדלתות:

גובהה מאי. מימה אי גובהה קשיב הפסק א"כ כנגד המזבח יפסל שמפסיק יו ואין לומר משום דרואה פתח מלמעלה למזבח דהא סלקא דעתך השתא דגובהה שמנה מפסיק דליכא למימר משום דגובהה שמנה היה סותם כל הפתח דהא סבור שהיה הפתח גובה עשרים אמה כדפריך בסמוך ול"ע דביומא פ"ק (דף טו:) כחן גבי כהן השורף פרה שהיה כותל מזרחי נמוך שיוכל לראות פתח אהל מועד וקאמר התם דדרך פלגא אמתא עילאה היה יכול לראות ושמא היינו דוקא הואה שהיתה מעומד אבל שחיטה היתה כמו מיושב ואכתי תיקשי מכנגד המזבח אמאי כשר לשחוט כדאמר כל העורה כולה כשרה לשחיטה: שני פשפשין היו בבית החליפות. נמסכת מדות [דף ה.] לו דאולם עודף עליו חמש עשרה אמה מן הלפון וחמש עשרה אמה מן הדרום והוא היה נקרא בית החליפות והיו לו שני פשפשין להכשיר את כל העזרה דאותו חלר עד כותל מערבי קרוי עזרה ולא כמו שפי׳ בקונטרס שהכל קרוי בית החליפות עד כותל מערבי ובפרק הניזקין (גיטין נד:) גבי כהן גדול ביוה"כ דקאמר דחזיניה בפשפש ופירש בקונטרם דשני לאו פשפשין היו באותם החליפות ותימה גדול פירושו דדרך פשפשין לא היה יכול לראות כלל לבו ופי' רבינו ריב״א דחזיני׳ דרך פשפש שיעשו פשפשין לראות אם פיגל ואם לאו וגם זה קשה דלעיל פרק כל הפסולין (דף לג.) פריך וניעביד פשפש מו הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל ומפרש ה"ר יעהב מאורלינ"ש דההוא פשפש היינו דרך הלול שאחורי בית הכפרת שיראה משם דרך ליו בית קדש הקדשים ובהיכל יכול לראות דרך פתח הגדול לחולם: שנים לפר להו. גבי שומרין מייתי להאי קרא בפ״ק דתמיד (דף כו.). תימה לי אחורי

הכפרת היאך יכול לשחוט הא אינו

יכול לראות שם פתח אהל מועד דרך

יון לא פריך מפר כהן ופר העלם של ליבור אע"פ שהיו פורשין בשעת מתנות (כדאיתא בפ' בית הבדים דבבית קדשי קדשים ע"כ) מבן (ב־m):

חלון לו דלפר בר דהא איכא שני פרכות בין היכל ובין קדשי הקדשים ובפרכת לא היה שום פתח אלא אחת פרופה מן הדרום ואחת מן הלפון ויש לומר דהלול קרי פתח ורואה בו קדשי קדשים דלא גרע מאהל מועד כמו אחורי בית החליפות שהיו פשפשין וקרויין פתח וע"י כן כשר לשחוט עד כותל מערבי לפי שרואה בהן האולם שקרוי אהל מועד למאן דאמר 0 קדושת היכל ואולם חדא מילתא שולא נ"ל דבשלמא שני פשפשין דבית החליפות הוו שני פתחים קטנים ומשמשין כניסה ויניאה ומיקרו פתח אבל להו לפר בר חלון קטן ולא פתח מקרי ובסוף התערובות (לקמן פב:) קרי ליה דרך משופש ולא מיקרי ביאה דרך שם ואי הוה נקב בפתחו של היכל לא היה

יכול לשחוט אם היה הפתח נעול על סמך אותו נקב קטן. ברו"ך: הוו לפני בו: דפחת להו בקרן זוים. של אולם מקלת הפתח פונה ללפון ומקלתו למערב וכן בדרום: אחורי בית הכפרת. יי אחת עשרה אמה היה אויר כאו עד חומת העורה למערב כזה: מאי. במאי מתכשר לשחיטה דקאמר כל העזרה כשרה: לול. כמין חלון פחוח מן התא שאחורי בית הכפרת לאויר העזרה בבן: והיינו דכחיב שנים לפר בר. (בספר עזרא) (ד"ה א כו) משתעי במספר השומרים שהעמידו במקדש לכל הפתחין וקאמר שני שומרים העמידו לבר 🖘 והיינו לאותו לול:

כמאן דאמר כלפי לבר גרסינן. כלפי חוץ אחורי כל כותלי ההיכל וקדשי בין קדשים: אין חייבין משום טומאה. הנכנס טמא להר הבית אינו חייב אלא אם כן נכנס לתוך היקף חלל העורה והוא

במאי קמיפלגי. מאי קמרבי ת"ק בחד מהנך קראי דמייתי לפון מק"ו דחתא רבי אליעזר למימר לא תרבייה מיניה דקרא ללפון אילטריך: דניבעי פחה אהל מועד. כדאמרי׳ לקמן שאם אין שם פחח [כגון] קודם שיפתחו הדלתות וקודם שיעמידו הלוים את המשכן ולאחר

שפירקוהו לא היה שוחט: וחד להכשיר לדדין. כל רוחב העזרה דלא תימא כנגד הפתח דוקא להכי הדר כתב לפני ולא כתיב פתח וכל האויר בכלל לפני דלא כתיב כנגד: וחד לפסול לידי לדדין. כגון לשכות ואפילו תוכן קדש פסולות לשחיטה כדלקמן " דלא תימא מדפתח לאו דוקא לפני נמי לאו דוקא אלא שיהא אהל מו נטוי להכי הדר כתיב לפני למימרא דדוקא הוא ולא לשכות: לפון ז לא אילטריך קרא. דמק"ו קאתי: וחד להכשיר לפון. דק"ו מעוטי ממעיט ליה לאידך גיסא וק"ו דרבנן לא דריש דאיכא למימר להאי או קבע לפון ולהאי שאר רוחות דמאי קדושתיה דלפון מדרום אלא דקביעת מקום בעלמא הוא: ולידי לדדין. לפסול לא אינטריך קרא אחרינא: לפני. כתיב בקרא קמה: בומן שהוה פתוח. לשון פתח אינו אלא החלל והפותח והנועל קרוי דלת: מוגף. סגור ולא נעול כמו הגפת דלתות (ערכין דף יה:): וילון. פרוש יבו כנגד הפתח מי הוי כנעול או לא: הוא עלמו. וילון עלמו אינו חשוב אלא כפתח פתוח ח דללניעותא בעלמא עביד: גובהה. כגון תל או עץ מוטל כנגד הפתח מפסיק בין פתח לשחיטה [והפתח פתוח מאין: שני פשפשין היו בבים החליפות. (עודף) שהאולם עודף על רוחב ההיכל ללפון ולדרום ט"ו אמה לכל לד וארכו יו למזרח מן המערב אינו אלא י"א אמות

ובכותל המערבי דו של אותו עודף היו

חלונות לגנח סכינין מבחוץ ולכן קרוי

החלר כנגדו עד כותל מערבי של

העורה בית החליפות ובאותן שני

רמי בר רב יהודה אמר רב לול קמן היה כתלים היו שני פתחים הטנים והכי אחורי בית הכפורת גבוה יו שמונה אמות נמי תניא לה בתוספתא ש בהדיא ר׳ כדי להכשיר את יו העזרה לאכילת קדשי יוסי בר' יהודה אומר שני פשפשין קדשים ולשחימת קדשים קלים והיינו דכתי׳ היו בבית החליפות ופתוחין למערב. וקסבר אולם נמי קרוי אהל מועד: שנים לפר בר סמאי לפר בר אמר רבה בר רב 2 להכשיר את כל העורה. את כל שילא כמאן דאמר כלפי ח בר מא"ר יהודה שאר העורה שאינו בכלל לפני אהל אמר שמואל אין חייבין משום מומאה אלא על מועד על ידי פתח ראשון והוו לידי לדדין כגון מכנגד (זויות) כותל האולם ולמערב בלפון ובדרום לבית בו החליפות ובית החליפות עלמו ואלו שני פשפשין מכשירין כל בית החליפות לארכו ולרחבו דקרינן ביו מהשתח לפני. ולקמן פריך הח חיכה לדדין: לחכילת קדשי קדשים. קס"ד השתא דלאכילה נמי בעיא יו פנים ולקמן [נו.] אמרינן סמי מכאן אכילה: ה"ג יה מאי לאו דאיכא קמייהו גובהה שמנה. שהיה כנגדן תל גבוה שמנה וש"מ גובהה לא פסיל: לא דגביהי אינהו שמנה.

משמשין כניסה ויניחה אלא לאכשורי שו בשמא בעלמא: והא איכא לדדין. היינו אויר שבין כוחל אולם לכוחל העזרה מערב ה אחורי בית הכפורת 9 לדרום וללפון דהוו להו אחורי אותם פתחים ולא פר בר , פעזכה קה״ק 5

גובהן של פתחים ח' אמות: פשפשין שאני. שהן פתחים קטנים ואין

ררם 32 היכל אולם מזרח

פירוש, ולכא' מסוף דברי התוס' שכתבו כדאמר כל העזרה וכו' משמע דל"ג כן הכא]: בח] ל"ל אמריגן גבי (ש"מ). וגי' ל"ק והא דאמריגו

ין מש פרין מפני כאן זפר שפנים ליכור מעיים שהיין בשפת ממשת לכוסימת לפי ישה הכנים ליכור מני בישה ביי האלים ליכור מעיים ביי בישה ליכור ליכור לאחרים שהיים ביי בישה אלים ליכור מערים ביי בישה אלים ליכור מתישב אבתי (בייקה: ל ז"ל אמרינן דאולם (ש"ח: לאן ז"ל במרינן האולם (ש"ח: לאן ז"ל בתינו פשפשין שהיו בבית החליפות (בישה: לבן ז"ל בהיכל (ש"ח: לבן ז"ל בהיכל (ש"ח: לדן מיכת דרך נמחק (ש"ח: לאן ז"ל לפר בר (דיו וצ"ק: לון ז"ל הלולן משפר") ב'לן ז"ל הנהה ולא ג"ל ברי (נכייות): לחן אבל פר בר ב"ל"ל (ש"ח: ב"ל מיכת מקום משפר") ביי בייב ב"ל מיכת המליפות ב"שה בלמים, מה שמירלו עוד בזה (נכייות): באן ז"ל לפר בר (דיו וצ"ק: לאן ז"ל המרכז ביי בייב ב"ליכור להיים היינו הלש המיבור משפר ב"ל מיכת המליפות: ב"ל עיין חוס" עירובין דף ב ע"ב ד"ה שלמים, מה שמירלו עוד בזה (נכייות): באן התיבות המוקפות כמובות לבני שהמים היי בייב ב"ל מיכת המליפות: ב"ל מיכת המליפות: ב"ל ביי המליפות ב"ל היי הכל חזר בו מפירושי ביים בון ביים מחוב ברש"י הכל חזר בו מפירושו בניטין ע"ש:

 ל) עירובין ב. יומא סב:,
 ב) עירובין ב. יומא סב:,
 ל) עירובין ב. יומא סב:,
 ממחות לה. ד"ה מר אמר], ג) [לקמן נו.ז. לם [לקמן נו.], אמר], ג) [לקמן נו.], ד) (מנחום לה) יומא טו. מדוח פ"ב מ"ג ע"ש, ד) חמיד כו., ירושלמי מע"ש פ"ג ה"ד, נו., ח) עי׳ לקמן קז:,
 ט) רפ״ז, י) מדות פ״ה מ״א,
 ד״ה שלמים, () [לעיליד.]:

תורה אור השלם

ו. וְסָמֵך יָדוֹ עַל רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וֹשְׁחָטוֹ פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזְרְקוּ בָּנֵי אֲהַרֹן הַכּּהַנִים אֵת הַדֵּם עַל הַמְּזְבֶּחָ סְבִּיב: ויקרא ג, ב 2. לַפַּרְבָּר לַמַעֲרָב אַרְבָּעָה

הגהות הב"ח

(d) רש"י ד"ה ולידי לדדין וכו" אחרינא דלפני דכתיב בקרא קמא משמע צדדין ולא צידי צדדין [והל"ל וכ"ה ש"מ ול״ק]:

שינויי נוסחאות א] בכ"ם וככי"ב וג' מחקו תיכת

אן כל ש וכלי לדג לחוקו מיכנו קמ"ל. וכ"ה בכי"ל. [ובש"מ מיקן דל"ל מילתא אגב אורחא קמ"ל. ול"ב]: ב] נ"ל פסולים שנא' ושחטו פתח אהל מועד בזמן שפתוח ולא בזמן שהוא נעול תניא נמי הכי שלמים ששחטן קודם שיפתחו דלתות פתח אהל מועד בזמן שפתוח ולא בזמן שהוא נעול וכן . עד שלא העמידו במשכן עד שלא העמידו הלוים את המשכן ולאחר וכוי (*שים): גן נ"לל לפתח (כי"צ). וככי"ג הגיה בפתח. וכהל"פ שהוכל כש"מ, ועי' לות כה: ר] צדדין אמר רב אדא בר אהבה דפתח [נכי"ל דעביד] ליה בקרן זוית (ש"מ וכי"צ): מינות גבוה שמונה אמות נמחק (*ש"מ ב"ש רש"ש וע"ש): ו] את כל העזרה (*ש"מ): ז] נש"מ נוסף ושנים היו: ח] נ"ל אפייה לבר (כי"צ). חן ("ח אפייה לבר (בי"צ). וכרש"י כתב ה"ג כלפי לבר, ועפ"ז כנר' מגיה הש"מ כגמ' לבר: מ] אהל מועד נטוי ין וצפון (״ש״מ): ין וצפון (״ש״מ): יאון 5״ל דהא דקבע להאי צפון ולהאי שאר רוחות משום קדושתיה דצפון מדרום ולאו דקביעות מקום בעלמא הוא צ"ק ורא"ט). וכח"נ גרים כלפנינו עש"ל: יבן ככי"פ פרוכת:
יבן המורה אן המורה למערב
יבן המורה און המורה למערב
אינו (יפיים): ידן כ"ח ממורה
(נכייו). ולח נמלא נוס' זה כשוס
ממי ורפויי שלפוניו ולח
ממפרשים או בדק"ס, ול"ב.
מו"ל לצד בית החליפות
(כתה", שמכ"י וב"ש). בכ"ש מגיה
מלפות מותות החליפות החליפות נש"ל: יבן נכי"ל פרוכת: חלפות נמקוס חליפות: מז] דקרינן ביה מהשתא *ש"מ): יז] בעינן לפני ולקמן כתה"י וש"מ). וכלש"ש מגיה תוקן כעין גירסת רש"י. ועי' דק"ס שהביא נוסחא המשוללת פירשה. ועע"ש מה שהחשה על נוסחת רש"י: ימן לאכשורי :שם פתחין בעלמא (כי״פ) ב] לפני שום פתח והיכי קתני ין יכל העזרה (ש"מ): בא] אויר מחומת היכל עד (ש"מ): כב] נל?"ל לאויר קדש הקדשים וכמ"ש רש"י בגיטין נד ע"ב וכמ"ש בובח תולה חבחי אפרים): כגו ל"ל לפר בר ד"ו רפ"ט וש"ח). ועי' ח"ג. ורחה לעיל אות ג: בו] תיכת משמשת נמחה (ש"מ). נ"ח שהוילוז אינו משמש רק עשוי (צ״ק): כז] שמפסיק ומדמכשרינן כל העזרה א״כ גם מזרחו של מזבח כשר ואמאי. ואין כר׳